

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Warszawa, dnia 16 marca 2011 r.

Sygn. akt K 33/08

Trybunał Konstytucyjny

Na podstawie art. 34 ust. 1 w związku z art. 27 pkt 2 ustawy z dnia 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. Nr 102, poz. 643 ze zm.), w imieniu Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej przedkładam dodatkowe wyjaśnienia w sprawie wniosku Rzecznika Praw Obywatelskich z dnia 27 października 2008 r. (sygn. akt K 33/08), jednocześnie podtrzymując dotychczasowe stanowisko, że art. 180 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555 ze zm.) w zakresie, w jakim dopuszcza, bez żadnych ograniczeń lub warunków, możliwość zwolnienia od obowiązku zachowania tajemnicy statystycznej, o której mowa w art. 10 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. Nr 88, poz. 439 ze zm.):

- 1) **jest niezgodny** z art. 47 w związku z art. 31 ust. 3 oraz art. 51 ust. 2 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji;
- 2) **nie jest niezgodny** z art. 42 ust. 3 Konstytucji;
- 3) **jest zgodny** z art. 2 Konstytucji i powołanymi we wniosku Rzecznika Praw Obywatelskich przepisami rozporządzenia Rady (WE) Nr 322/97 z dnia 17 lutego 1997 r. w sprawie statystyk Wspólnoty.

Uzasadnienie

W odpowiedzi na wezwanie Przewodniczącego składu orzekającego Trybunału Konstytucyjnego z 15 lutego 2011 r. do zajęcia stanowiska w związku ze zmianą stanu prawnego, polegającą na wejściu w życie ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. Nr 182, poz. 1228; dalej jako ustawa o ochronie informacji niejawnych), której art. 108 pkt 3 nadał nowe brzmienie art. 180 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555 ze zm.; dalej jako k.p.k.), wyjaśniam co następuje.

Pismem z 27 października 2008 r. Rzecznik Praw Obywatelskich (dalej jako RPO) wniósł o stwierdzenie, że art. 180 § 1 k.p.k. w zakresie, w jakim zezwala na zwolnienie z tajemnicy statystycznej, jest niezgodny z art. 51 ust. 2 w związku z art. 31 ust. 3, art. 47 w związku z art. 31 ust. 3, art. 42 ust. 3 i art. 2 Konstytucji.

Odnosząc się do wniosku RPO, Sejm zaprezentował stanowisko, iż art. 180 § 1 k.p.k. w zakresie, w jakim dopuszcza, bez żadnych ograniczeń lub warunków, możliwość zwolnienia od obowiązku zachowania tajemnicy statystycznej, o której mowa w art. 10 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. Nr 88, poz. 439 ze zm.; dalej jako ustawa o statystyce publicznej): 1) jest niezgodny z art. 47 w związku z art. 31 ust. 3 oraz art. 51 ust. 2 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji; 2) nie jest niezgodny z art. 42 ust. 3 Konstytucji; 3) jest zgodny z art. 2 Konstytucji i powołanymi we wniosku RPO przepisami rozporządzenia Rady (WE) Nr 322/97 z dnia 17 lutego 1997 r. w sprawie statystyk Wspólnoty.

Zarówno stanowisko RPO, jak i stanowisko Sejmu zostały wyrażone w stanie prawnym, w którym kwestionowany art. 180 § 1 k.p.k. brzmiał: „Osoby obowiązane do zachowania tajemnicy służbowej lub tajemnicy związanej z wykonywaniem zawodu lub funkcji mogą odmówić zeznań co do okoliczności, na które rozciąga się ten obowiązek, chyba że sąd lub prokurator zwolni te osoby od obowiązku zachowania tajemnicy”.

Mocą nowej ustawy o ochronie informacji niejawnych, która weszła w życie 2 stycznia 2011 r., znowelizowano art. 180 § 1 k.p.k., nadając mu następujące brzmienie: „Osoby obowiązane do zachowania w tajemnicy informacji niejawnych o klauzuli tajności «zastrzeżone» lub «poufne» lub tajemnicy związanej

z wykonywaniem zawodu lub funkcji mogą odmówić zeznań co do okoliczności, na które rozciąga się ten obowiązek, chyba że sąd lub prokurator zwolni te osoby od obowiązku zachowania tajemnicy, jeżeli ustawy szczególne nie stanowią inaczej”. Zmiana ta jest konsekwencją „rezygnacji z podziału informacji niejawnych na tajemnicę państwową i służbową” i zastąpienia go „tajemnicą państwową o 4 klauzulach” – „ściśle tajne”, „tajne”, „poufne” i „zastrzeżone” (zob. w szczególności uzasadnienie projektu ustawy o ochronie informacji niejawnych oraz o zmianie niektórych ustaw, druk sejmowy nr 2791/VI kad., s. 4 i 7).

Opisana powyżej nowelizacja art. 180 § 1 k.p.k. nie ma jednak wpływu na przedstawiony przez RPO problem konstytucyjny, a tym samym nie dezaktualizuje stanowiska Sejmu wyrażonego już w niniejszej sprawie. Trzeba mieć bowiem na uwadze, że zwolnienie z obowiązku zachowania tajemnicy statystycznej w postępowaniu karnym w dalszym ciągu będzie następowało na podstawie art. 180 § 1 k.p.k. Wymaga przy tym podkreślenia, że tajemnica ta będzie tu najczęściej traktowana jako tajemnica zawodowa (tajemnica związana z wykonywaniem zawodu), której ujęcie w znowelizowanym art. 180 § 1 k.p.k. nie uległo żadnej zmianie. Nie można jednocześnie wykluczyć, że w określonych sytuacjach informacja objęta tajemnicą statystyczną zostanie opatrzona klauzulą tajności «zastrzeżone» lub «poufne», co jednak nie zmieni sposobu postępowania z nią na gruncie art. 180 § 1 k.p.k. – będzie on analogiczny, jak w wypadku tajemnicy zawodowej.

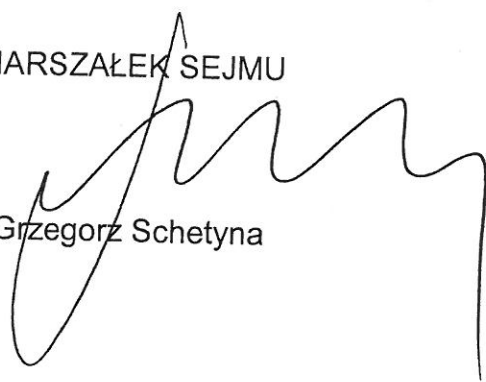
Należy również zauważyć, że nowelizacja art. 180 § 1 k.p.k. nie wprowadziła zmian w zakresie trybu zwalniania z obowiązku zachowania tajemnicy statystycznej, ani też przesłanek podejmowania takiej decyzji (wobec których, a ściślej wobec ich braku skierowana jest większość zarzutów RPO). Nie zmodyfikowała ona także kręgu podmiotów uprawnionych do jej podjęcia – w dalszym ciągu może to uczynić zarówno sąd, jak i prokurator.

Trzeba ponadto zaznaczyć, że dla przedstawionego przez RPO problemu konstytucyjnego nie ma znaczenia uzupełnienie art. 180 § 1 k.p.k. o sformułowanie „jeżeli ustawy szczególne nie stanowią inaczej”. Odnosi się ono bowiem do sytuacji, w których „ustawa szczególna” przewiduje odrębny tryb zwalniania z obowiązku zachowania tajemnic, o których mowa w art. 180 § 1 k.p.k., co w wypadku ustawy o statystyce publicznej nie ma miejsca.

Rekapitulując poczynione uwagi stwierdzić należy, że wejście w życie nowej ustawy o ochronie informacji niejawnych i znowelizowanie art. 180 § 1 k.p.k. nie

przyniosło takich zmian, które dezaktualizowałyby przedstawiony przez RPO problem konstytucyjny, bądź też implikowałyby inne do niego podejście. Tym samym Sejm podtrzymuje wyrażone już stanowisko, iż art. 180 § 1 k.p.k. w zakresie, w jakim dopuszcza, bez żadnych ograniczeń lub warunków, możliwość zwolnienia od obowiązku zachowania tajemnicy statystycznej, o której mowa w art. 10 ustawy o statystyce publicznej: 1) **jest niezgodny** z art. 47 w związku z art. 31 ust. 3 oraz art. 51 ust. 2 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji; 2) **nie jest niezgodny** z art. 42 ust. 3 Konstytucji; 3) **jest zgodny** z art. 2 Konstytucji i powołanymi we wniosku Rzecznika Prawo Obywatelskich przepisami rozporządzenia Rady (WE) Nr 322/97 z dnia 17 lutego 1997 r. w sprawie statystyk Wspólnoty.

MARSZAŁEK SEJMU

Grzegorz Schetyna